

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:	Matěj Czinege
Téma práce:	Obsah poživacího práva
Rozsah práce:	132 156 znaků
Datum odevzdání práce:	

1. Aktuálnost (novost) tématu

Autor zvolil za téma diplomové práce výseč klasického institutu požívání (služebnost požívání, ususfructus). Požívání zakládá oprávněnému požívat cizí věc bez omezení s povinností šetřit její podstatu (salva rerum substantia). Základní znaky požívání byly položeny v právu římském a v průběhu velkých kodifikací jen mírně modifikovány včetně úpravy nepravého požívání. Platná právní úprava inspirující se rakouským občanským zákoníkem zachovává římskoprávní podstatu institutu a stanoví rozsah práv a povinností (holého) vlastníka a poživatele (srov. § 510 ABGB a § 1295 o.z. upravující užívací nebo poživací právo k jistině). Poživací právo zakládá právo užívat cizí věc a brát z ní plody a užitky. Vzhledem k zákonodárcem zvolené široké koncepci vymezení věci v občanském zákoníku (§489 o.z.) zakládá právo poživací široké možnosti svého využití, jeho předmětem mohou tak být netoliko věci hmotné, nýbrž i věci nehmotné, hromadné, závod, cenné papíry, práva z duševního vlastnictví, aj. Nabízí se proto otázka, zda práva a povinnosti poživatele a vlastníka rámcově upravena v občanském zákoníku postačí s ohledem na různý předmět poživacího práva.

Z tohoto pohledu je volba tématu diplomové práce aktuální a prospěšná.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Ke zpracování tématu nutno přistoupit historicky při dobré znalosti právní teorie i praxe. Potvrzuje se, že poživací právo nelze omezovat jen na pozemky, jeho využití může být daleko širší. Tuto skutečnost autor přesvědčivě dokládá výkladem poživacího práva k vkladu do tiché společnosti (s.50n.). Autor se pečlivě seznámil s odbornou literaturou, a to nejen československou či českou, nýbrž i v dostatečné hloubce s vybranými úpravami zahraničními (španělskou, německou), jakož i se starší právní praxí z období před válkou. Správně vystihl podstatu a účel zkoumaného institutu. Při svém výzkumu použil standardní vědecké metody.

3. Formální a systematické členění práce

Formální stavba práce je dobře podána, čtenář ocení i jasnou systematiku práce.

4. Vyjádření k práci

Oprávnění užívat cizí věc při zachování vlastnického práva jinému lze považovat za standardní instrumentarium občanských kodexů. I socialistický občanský zákoník z roku 1964 obsahoval institut osobního užívání pozemků, který umožňoval na pozemku v socialistickém vlastnictví zřídit rodinný dům, chatu, garáž či zahrádku. I když toto oprávnění mělo povahu užívacího práva, jeho potřebnost se v praxi plně projevila. Tím spíše lze zohlednit praktičnost poživacího práva v dnešní době. Poživací právo má určité vazby i na podobné právní instituty, i ty totiž pracují s termíny „užívat a požívat“. Srov. např. pachtovní smlouvu (§ 2332) či ustanovení o bezdůvodném obohacení-§ 2994). V té souvislosti autor kromě jiného správně uvádí i svěřenské nástupnictví, svěřenský fond, aj. Při zkoumání rozsahu práv a povinností stran, využil by autor (např. podpůrně) i ustanovení

o správě cizího majetku ? Česká právní úprava mlčí o době, na kterou může být poživací právo sjednáno, stejně tak jako úplatnosti či neúplatnosti tohoto práva.

Shrnuji, že autor předložil kvalitní práci s velmi dobrou znalostí podstaty zkoumaného institutu a s přesahy i do jiných oblastí. Ukazuje se, že poživací právo je objemným institutem, který zasluhuje další badatelské počiny.

Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíle práce vytyčené v úvodu práce byly splněny.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Bez připomínek
Logická stavba práce	Velmi dobrá
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Seznam použitých zdrojů je dostatečný, zahraniční literatura je uvedena lege artis .
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Velmi dobrá.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Přehlednosti práce nepřispívá chybějící stránkování většiny práce
Jazyková a stylistická úroveň	Bez negativních připomínek

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Naše právní úprava obsahu práva požívání je v zásadě co do hlavních poměrů srovnatelná s jinými úpravami. Přesto lze konstatovat, že některé zahraniční kodexy obsahují i určitá specifika daná jasným účelem zřízení poživacího práva. Například quebecká právní úprava stanoví podrobněji způsob využití vyplacené pojistné náhrady. Naše úprava ((ustanovení § 1288o.z. jen předpokládá sjednání obvyklého pojištění proti škodám, jaký by však měl pro postavení stran význam zásah vyšší moci nekrytý pojištěním). Jako jisté specifikum quebecké úpravy lze zmínit i požívání, jehož předmětem je stádo, zákon upravuje práva i povinnosti poživatele při částečné i úplné ztrátě stáda (§ 1161 CCQ). BGB v rámci úpravy práva požívání rozlišuje (s ohledem na jinou koncepci vymezení věci) užívací právo k věci (§1030 BGB), k právům (§1068BGB) a k majetku (§1085 BGB). Takto diferenciovaná úprava umožňuje i obsah práv vlastníka i poživatele vhodněji přizpůsobit účelu požívání.

Práci doporučuji k obhajobě. K rozpravě navrhuji tyto otázky: Souhlasil by autor se zřízením předkupního práva ve prospěch poživatele, pokud by se vlastník rozhodl věc zcizit ? Nemělo by být právo požívání zapisováno do katastru nemovitostí, je-li jeho předmětem nemovitá věc ? Připustil by autor promlčení poživacího práva ?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě
Navržený klasifikační stupeň	1

V Praze dne __10.5.2023_____

____Jan Dvořák_____
oponent diplomové práce